

Labās prakses piemēri lasītprieka veicināšanai

Latvijas Nacionālās bibliotēkas
Bibliotēku attīstības centra
Bibliotēku nozares speciāliste **Ilze Kļaviņa**
Nozares speciāliste darbā ar bērniem un jauniešiem **Madara Freivalde**

25.10.2022, Sigulda

Lasītpatikas veicināšana

patika

1. Emocionāls stāvoklis, kam raksturīga pozitīva attieksme (pret ko).

2. Vēlēšanās.

Avots: tezaurs.lv

Ilze Kļaviņa

Zīmējums: Vitālijs Vinogradovs

Satikšanās

Kādu atziņu paņemšu no šodienas

IFLA vadlīnijas bibliotēku pakalpojumiem bērniem vecumā no 0 līdz 18 gadiem

IFLA Skolu bibliotēku vadlīnijas

SKOLAS BIBLIOTĒKA – ATBALSTS PILNVEIDOTAJĀ MĀCĪBU SATURĀ

“Skolas Vārds” speciālizdevums Skolas bibliotēka

IEA PIRLS pētījuma dati atspoguļo vecāku ietekmi uz bērna lasītprasmi

SKOLAS BIBLIOTĒKA – ATBALSTS PILNVEIDOTAJĀ MĀCĪBU SATURĀ

Skola2030 un Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bibliotēku attīstības centra izdevums skolu bibliotekāriem

Skolas BIBLIOTĒKA

Kāds ir mūsu
Kognitīvo prasmju
līmenis? Kādas ir
mūsu lasītprasmes?
Kādas ir mūsu
lasītprasmes?

Kāds ir mūsu
Kompetenču līmenis?
Kādas ir mūsu
lasītprasmes?

Semināri, tikšanās

Noticēt sev, realizēt savas idejas un laities pārmaiņām: atskats uz veiksmīgai sadarbības pieredzei veltītu skolu bibliotekāru semināru (2022.gads)

Skola2030 un LNB Bibliotēku attīstības centra izdevums skolu bibliotekāriem (2022)

Skolu bibliotekāru un skolotāju sadarbība: ieskats skolu bibliotekāru anketas rezultātos (2021)

Atskats uz skolu bibliotekāru semināru (2021. gads)

Darbs ar bērniem un jauniešiem 2020. gadā

Darbs ar bērniem un jauniešiem publiskajās bibliotēkās 2019. gadā

Reģionu galveno bibliotēku darbs ar skolu bibliotēkām (2019.gads)

Aizvadīts jau trešais LNB seminārs skolu bibliotekāriem (2019.gads)

Pārskata ziņojums par Latvijas bibliotēkām

Latvijas bibliotēkas
2021. gadā
Pārskata ziņojums

LATVIJAS BIBLIOTĒKAS 2017. UN 2018. GADĀ
Pārskata ziņojums

IFLA Skolu bibliotēku vadlīnijas

<http://repository.ifla.org/bitstream/123456789/67/1/ifla-school-library-guidelines-lv.pdf>

«Skolas bibliotēka ir neatņemama izglītības procesa sastāvdaļa»

Vadlīnijas sniedz redzējumu, kādai jābūt skolas bibliotēkai 21.gadsimtā

Izmantojamas skolas bibliotēku darbības attīstībā un interešu aizstāvībā

Vadlīnijas aicina skolu bibliotēku darbiniekus attīstīt un pilnveidot nepieciešamās kompetences, lai ietu kopsolī ar notiekošajām pārmaiņām izglītībā un sabiedrībā un kļūtu par pārmaiņu ieviesējiem un rosinātājiem

Skolas bibliotēkas raksturojošas iezīmes

Kvalificēts
skolas
bibliotekārs

Izglītojoša vide

Tehnoloģiska
vide

Vieta lasīšanai, tās
veicināšanai

Vieta medijpratības
attīstīšanai

Sociāla telpa

Vieta pētniecībai

Rakstspratības
centrs

Atvērta un pieejama fiziska
un digitāla telpa

Droša vide
zinātkāres, radošuma
attīstīšanai

Vieta, kur pieejami
informācijas
resursi

Vieta izziņas procesam

Vieta, kur attīstās
radošums

Vieta iztēles radīšanai

Vieta domāšanai

IFLA Skolu bibliotēku vadlīnijas

Skolas bibliotēkas pievienotā vērtība

Bibliotēkas krājums

“...krājuma veidošana ir kopdarbs ar skolotājiem – mācību priekšmetu ekspertiem – ar vērtīgu zināšanu un skolēnu vajadzību pieredzi....”

“...bibliotēkas ir ieguvējas, ja ir iekļautas vietējā vai reģionālā kopkatalogā. Šāda sadarbība paaugstina resursu atlasēs, apstrādes efektivitāti un kvalitāti, kā arī atvieglo resursu koordinēšanu...”

Starpbibliotēku abonementa (SBA) izmantošana

Bibliotēkas piedāvātie pakalpojumi

“...entuziastisku un prasmīgu lasītāju pilnveides process tiek apzīmēts kā “lasīšanas veicināšana”, “plaša mēroga lasīšana”, “brīva labprātīga lasīšana”, “lasīšana atpūtas vai brīvajā laikā” vai “lasīšana savam priekam”.

Lasīšanas veicināšanas pakalpojumi

Kvalificēts skolas bibliotekārs

«Auglīga augsne lietpratības attīstībai

Vieta, kur notiek mācīšanās, rodas zinātkāre un interese
par lasīšanu visai dzīvei

Piekļuve mūsdienīgam, mainīgam, daudzveidīgam resursu
klāstam»

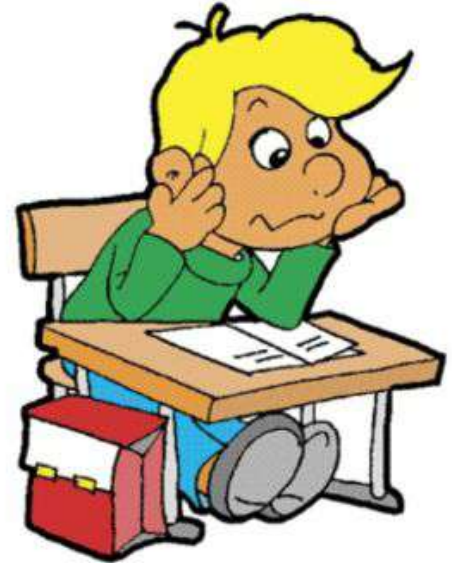
Zane Oliņa "Skola2030"

Sadarbība

Ko skolēni un skolotāji iegūst no bibliotēku pakalpojumiem un programmām?

Kādu pievienoto vērtību bērnu un jauniešu izglītībā var sniegt kvalitatīvi bibliotēku pakalpojumi?

Pētījumi liecina, ka pastāv tieša saikne starp lasītprasmes līmeni un mācīšanās rezultātiem, un ka iespēja piekļūt kvalitatīvai lasāmvielai ir galvenais faktors entuziastisku un prasmīgu lasītāju audzināšanā.

Ietekmes mērījumi

Kuldīga, Viens lasītājs (2020)

Bērns - izsniegums - 72

Mājsaimniecības nosacīti "ietaupītā" summa - 462,35 Euro

Pieaugušais - izsniegums - 71

Mājsaimniecības nosacīti "ietaupītā" summa - 745,56 Euro

Jelgava, Viens lasītājs (aktīvākais) (2020)

Pieaugušais - izsniegums - 299

Mājsaimniecības nosacīti "ietaupītā" summa - 2670,71 Euro

Sadarbība

Sadarbība ir būtisks bibliotekāra darba virziens

Kāpēc citiem izdodas?

Kāpēc citiem neizdodas?

“Bibliotēka ir kā bāka, Jūs esat drosmīgi, svarīgi mācību procesā, būtiska skolas sastāvdaļa. Noticiet sev un nebaidieties realizēt savas idejas!”

Kristaps Zaļais, Laurenču sākumskolas direktors

Ilustrācijas autore: Daina Jurķe

Noderīgi resursi

[Latvijas Bibliotēku portāls](#)

[Publisko bibliotēku gada darba pārskati](#)

[Latvijas bibliotēkas 2021. gadā](#)

[Latvijas bibliotēkas 2020. gadā](#)

[Latvijas bibliotēkas 2019. gadā](#)

[Latvijas bibliotēkas 2017. un 2018. gadā](#)

Sadarbība lasītprieka veicināšanai

Madara Freivalde

Sadarbības formas

Skolotājs - skolu bibliotekārs

Skolotājs - publiskās bibliotēkas bibliotekārs

Skolu bibliotēka - publiskā bibliotēka

Publiskā bibliotēka - izglītības iestādes (pirmsskola, skola)

!!! Jaunu sadarbības partneru meklēšana

Latvijas Nacionālā bibliotēka

LNB Bērnu literatūras centrs - valsts mēroga lasītveicināšanas pasākumi (BJVŽ, SkLas, Grāmatu starts)

[Virtakas](#) klases materiāli

- [Burtveidols](#)
- [Dziesma un dzeja - tautas spēks](#)
- [Jaunlatviešu stāsti. Grāmata un nācija](#)

Izstādes ("[BikiMetrš](#)", "[Laipni lūgti uz Alfona Oberga viesībām](#)")

Vēstkopa skolu bibliotēkām, bibliotekāriem, kuri strādā ar bērniem un jauniešiem

LNB Bibliotēku attīstības centrs - uzziņas, konsultācijas, izdevumi darbā ar bērniem un jauniešiem

Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija

Tiek īstenota kopš 2001. gada.

[Lasītprasmes attīstīšana: Bērnu un jauniešu žūrija 2020](#)

[Lasītprasmes attīstīšana: Bērnu un jauniešu žūrija 2021](#)

LASI UN VĒRTĒ '22

5+

BĒRNU ŽŪRIJA

1. *Ar šķērsu pāri līdžiem*, Māra, 2019. Arārs apriņķis, 2021.
2. *Ar mani mēģini būt kāds*, Tārs, 2019. Arārs apriņķis, 2021.
3. *Mani mēģini būt kāds*, Tārs, 2019. Arārs apriņķis, 2021.
4. *Neapmierinātība vecākiem*, Čerņavs, 2020. Arārs apriņķis, 2021.
5. *Maģi ir tādi un tādi*, Čerņavs, 2020. Arārs apriņķis, 2021.
6. *Es esmu, ko tu esi*, Čerņavs, 2020. Arārs apriņķis, 2021.
7. *Ārta kārta*, Čerņavs, 2020. Arārs apriņķis, 2021.

9+

BĒRNU ŽŪRIJA

1. *Čerņavs, 2020. Arārs apriņķis, 2021.*
2. *Čerņavs, 2020. Arārs apriņķis, 2021.*
3. *Čerņavs, 2020. Arārs apriņķis, 2021.*
4. *Čerņavs, 2020. Arārs apriņķis, 2021.*
5. *Čerņavs, 2020. Arārs apriņķis, 2021.*
6. *Čerņavs, 2020. Arārs apriņķis, 2021.*
7. *Čerņavs, 2020. Arārs apriņķis, 2021.*

11+

JAUNIEŠU ŽŪRIJA

1. *Čerņavs, 2020. Arārs apriņķis, 2021.*
2. *Čerņavs, 2020. Arārs apriņķis, 2021.*
3. *Čerņavs, 2020. Arārs apriņķis, 2021.*
4. *Čerņavs, 2020. Arārs apriņķis, 2021.*
5. *Čerņavs, 2020. Arārs apriņķis, 2021.*
6. *Čerņavs, 2020. Arārs apriņķis, 2021.*
7. *Čerņavs, 2020. Arārs apriņķis, 2021.*

15+

JAUNIEŠU ŽŪRIJA

1. *Čerņavs, 2020. Arārs apriņķis, 2021.*
2. *Čerņavs, 2020. Arārs apriņķis, 2021.*
3. *Čerņavs, 2020. Arārs apriņķis, 2021.*
4. *Čerņavs, 2020. Arārs apriņķis, 2021.*
5. *Čerņavs, 2020. Arārs apriņķis, 2021.*
6. *Čerņavs, 2020. Arārs apriņķis, 2021.*
7. *Čerņavs, 2020. Arārs apriņķis, 2021.*

VECĀKU ŽŪRIJA

+2 grāmatas

1. *Čerņavs, 2020. Arārs apriņķis, 2021.*
2. *Čerņavs, 2020. Arārs apriņķis, 2021.*
3. *Čerņavs, 2020. Arārs apriņķis, 2021.*
4. *Čerņavs, 2020. Arārs apriņķis, 2021.*
5. *Čerņavs, 2020. Arārs apriņķis, 2021.*
6. *Čerņavs, 2020. Arārs apriņķis, 2021.*
7. *Čerņavs, 2020. Arārs apriņķis, 2021.*

Logos: Latvian National Library, Ministry of Education and Science, iBBY, and others.

Piemēri sadarbībai

Publiskā bibliotēka kā atbalsts skolas bibliotēkai

Publiskā bibliotēka sadarbojas ar izglītības iestādēm (nodarbības, viesošanās izglītības iestādēs, vecāku sapulcēs utt.)

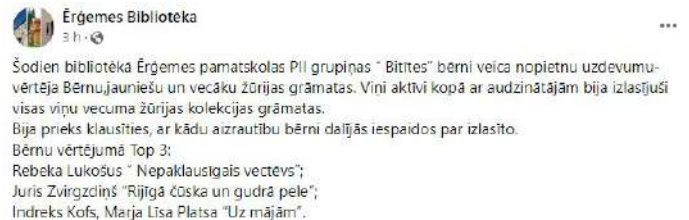
Grāmatu apmaiņa SBA kārtā (starp bibliotēkām)

Zvani lasītājiem, lai atgādinātu par bibliotēku

Piemēri sadarbībai

2021. gadā sadarbojoties ar **pagastu bibliotēkām**, notika aktīva BJVŽ grāmatu kopu apmaiņa, lai saīsinātu rindas un pēc iespējas vairāk lasītāju vasarā paspētu izlasīt kolekcijā iekļautās grāmatas. Kolēģiem ir pieejami Kuldīgas Galvenās bibliotēkas Bērnu literatūras centra speciālistu izstrādātie nodarbību plāni, un nodrošinātas konsultācijas nodarbību organizēšanai.

(Kuldīgas Galvenā bibliotēka)

Ērgemes bibliotēka

Piemēri sadarbībai

Sadarbība ar **1.-4.klašu skolotājiem**, vadot bibliotekārās stundas. Sadarbība ar latviešu valodas skolotājiem, lai iesaistītu skolēnus BŽ lasīšanā. Tiek vadītas stundas no oktobra līdz februārim, lai iesaistītu visas klašu grupas. Ar latviešu valodas skolotājas esam vadījušas arī zoom stundas par BŽ grāmatām (Ventspils 4. vidusskola).

Literatūras skolotāji lasīšanas veicināšanai praktizē, ka katram skolēnam reizi vienā vai 2 mēnešos jāizlasa kāda grāmata un jāpastāsta par to visai klasei. Bibliotekāre seko līdzi, lai skolēni nešmauktos un par vienu grāmatu nestāstītu vairākkārt un lai vairākiem skolēniem klasē vienlaicīgi nebūtu viena nosaukuma grāmata (Skrundas vidusskolas bibliotēka).

Sadarbībā arī ar **pagasta publisko bibliotēku** piedalījās Skaļās lasīšanas konkursā un Bērnu žūrijā, kā arī latviešu **valodas un literatūras skolotāji**, saistībā ar apgūstamo vielu literatūrā, veido kopīgus pasākumus ar **pagasta bibliotekāri**. (Skolas bibliotekāre ir arī latviešu valodas un literatūras skolotāja) (Vecsaules pamatskolas bibliotēka).

Ziemeļvalstu literatūras nedēļa

No 14. līdz 20. novembrim jau 24.reizi Latvijā notiks Ziemeļvalstu literatūras nedēļa. Šogad Ziemeļvalstu literatūras nedēļas tēma "Daba Ziemeļvalstīs".

Ziemeļvalstu literatūras nedēļai ir divi kopējie lasījumi un pirmdien, 14. novembrī, notiks lielā lasīšanas dienā. Rītausmas stundas lasījums pašiem mazākajiem lasītājiem un Krēslas stunda lasījums - pieaugušajiem.

Papildus informācija pieejama [Ziemeļvalstu Ministru padomes biroja Latvijā](#) tīmekļvietnē.

Projektā var iesaistīties ikviens bibliotēka, skola vai cita institūcija reģistrējoties <https://www.nordisklitteratur.org/lv/pieteikties/>

Šī gada plakātam izmantota norvēģu gleznotāja Nikolaja Astrupa (1880 – 1928) glezna "Sarkanās uzpirkstītes".

Pieredze sadarbībai

Ar dāņu, norvēģu, somu, zviedru, latviešu valodu skolotājiem - pasākumi un radoši darbi Ziemeļvalstu literatūras nedēļas ietvaros (Ziemeļvalstu ģimnāzijas bibliotēka).

Novembrī piedalījāties Ziemeļvalstu literatūras nedēļā: "Sapņi un ilgošanās", kur līdzdarbojās ne tikai skolēni, bet arī **latviešu valodas skolotāji, sociālais pedagogs** (Sveķu pamatskolas bibliotēka).

Katru gadu **Lielvārdes pilsētas bibliotēkas** Bērnu nodaļas bibliotekāres Ziemeļvalstu literatūras nedēļas ietvaros mums piedāvā lasījumus. Sakarā ar pandēmiju, 2021.gadā tie notika attālināti (Lielvārdes pamatskolas bibliotēka).

Pieredze

Valkas novada centrālās bibliotēkas Bērnu literatūras nodaļa rīkoja tiešsaistes nodarbības pirmsskolu audzēkņiem ar nosaukumu "[Sapņi un ilgošanās Ziemeļvalstīs](#)". Projektā piedalījās četras pirmsskolas vecuma bērnu grupas no Valkas un Ērgemes pirmsskolas izglītības iestādēm. Nodarbībā bērni uzzināja, kas ir Ziemeļvalstis, kur tās atrodas un kas tās vieno. Tika noskaidrots, kas ir sapņi un ilgošanās, kā tie atšķiras. Diskusijās ar bērniem tika noskaidrots, ka katram no mums ir kāds īpašs sapnis, ko vēlamies redzēt piepildāmie, un kāds īpašs cilvēks, kuru mēs ilgojamies satikt. Nodarbības ietvaros bērni klausījās Jura Zvirgzdiņa grāmatas "Kapteiņa zirdziņš" lasījumu, pēc kura sekoja praktiska darbošanās, katram bērnam pašrocīgi izgatavojot savu šūpuļzirdziņu.

Tiny Books

Īsgrāmatiņas

Projekta rezultātā tapa 18 Baltijas valstu autoru īsgrāmatiņas, kas pievēršas dažādām cilvēktiesību, cilvēku savstarpējo attiecību un pašizziņas tēmām.

Aicinām īsgrāmatiņas lasīt kopā ar 6–10 gadus veciem bērniem, bet pēc tam parunāties par iepazīto stāstu, veidot dzīvu saikni, palīdzēt bērnam apdomāt savas un citu izjūtas. To darīt palīdzēs jautājumi, kurus sagatavojusi bērnu psiholoģe, kas piedalās mūsu projektā, savukārt bērnu literatūras speciāliste ir uzrakstījusi padomus, kā īsgrāmatiņas izmantot, attīstot bērnu radošumu.

[Papildus informācija par Tiny Books](#)

Dzejas dienas

Cēsu Centrālā bibliotēka dzejas dienu mēnesī – **pirmsskolas un sākumskolas skolēnu grupām** piedāvāto muzikāli literāro stundu "Kad rudens mīklas dārzā zīles min, tad runcis Francis velk baltu kreklu un dzejniekam Uldim Auseklim 80. jubileju svin!" Stāstījums tika papildināts arī ar vizuālajiem uzskates materiāliem, un uz ekrāna tika projicētas ilustrācijas no dzejnieka grāmatām, kuras lieliski papildināja bibliotekāres stāstījumu, ļaujot bērniem vieglāk vizualizēt un iztēloties dzejoļos minētos tēlus, vietas un notikumus. Klausoties dzeju, bērni paralēli zīmēja zīmējumus, kuros atainoja dzirdēto. Kāds zīmēja runci Franci mežā, kāds – Parīzē, vēl kāds – kaķi uz velosipēda. Notika arī savstarpēja vārdu saspēle, kad bibliotekāre lasīja dzejoļa rindiņas, bet bērni minēja tām atskaņas. Stundas laikā tika dziedātas komponista Jura Krūzes dziesmas ar dzejnieka Ulda Ausekļa vārdiem. Dziesmu laikā bērniem nācās aktīvi līdzdarboties, gan dziedot, gan dejojot, gan spēlējot ritmu.

Literatūras skolotājas vadīja mācību stundas **bibliotēkā** par E. Veidenbaumu, O. Vācieti u.c. Turpat uz vietas bibliotēkā varēja izmantot šo autoru darbus. (Rīgas 49. vidusskola).

Dzejas dienu ietvaros bibliotēkas (gan skolu, gan publiskās) organizē ekskursijas un/vai nodarbības uz rakstnieku muzejiem.

Citi sadarbības piemēri

Izdevniecības "liels un mazs" [ierosmes materiāli](#)

Ogres Centrālā bibliotēka: Paši nodarbībām un skolēnu ērtībām, esam izveidojuši pat savu "Lasītrosmes" klasi, kuru jau pieskandināja Ogres Centra pamatskola 1. a klases un Ogres 1. vidusskola 1. g klases radītais orķestris pēc igauņu dzejnieka Contra dzejas grāmatas "Visi ir visgudrākie" motīviem.

Grāmatu koferis / lāde

Katru nedēļu uz kādu no **pirmsskolas izglītības iestādes** “Spārīte” grupiņām dodas bibliotēkas Rūķis ar savu dārgumu lādi – koferi, kas pilns ar grāmatām. Šis jaunums tika atzinīgi novērtēts (Nīcas pagasta bibliotēka).

Zaķu mammas Grāmaferis **Bauskas Centrālajā bibliotēkā**. Grāmaferis kopā ar Zaķu mammu dodas uz tikšanos gan ar **pirmsskolas vecuma bērnu grupām**, gan **skolās** ar klašu kolektīviem. Tiek veidot saziņa ar bērnudārzu un skolu skolotājām, piedāvājot grāmatas konkrētai tēmai. Zaķu mamma nodarbībā pastāsta par grāmatām un tad ļauj bērniem tās tuvāk izpētīt. Ja kādam no bērniem ir vēlme grāmatu paņemt uz mājām, tad arī šādu iespēju mēs piedāvājam.

Ceļošais Zvirbulēna koferis. Koferī var atrast dažādas grāmatas, iegrimt pasaku ceļojumā, enciklopēdiju pasaulē vai ieklausīties putnu dziesmās skaņu grāmatās. (Valmieras integrētā bibliotēka)

Zaķu mammas Grāmaferis

Ceļošais Zvirbulēna koferis

Lelle

Jūrmalas Centrālās bibliotēkas Bērnu nodaļas vadītājas Ingūnas Radziņas veidotais lauvēns pavada māsiņu Martu ceļā pa Latvijas bibliotēkām. Marta viesojās Dobelē, Skrīveros un Konesē (#martinacelo)

Kuldīgas Galvenās bibliotēkas lasītājs Mo

Bauskas Bērnu bibliotēkā - lelle Zane

Madonas novada bibliotēkas Bērnu literatūras nodaļā - lelle Šarlote

Lasītāju klubiņi

Īsteno gan skolu bibliotēkas, gan publiskās bibliotēkas

Senioru - jauniešu lasītāju klubi

Ja tu vari šo izlasīt, nāc uz mūsu

GRĀMATU KLUBU

jauniešu un senioru
kompānijā!

PIRMĀ TIKŠANĀS

9. februāris | 14.00-15.00
LNB Teiņa -15+ (M stāvā)
nāc ar smaidu un izvēliesies pirmo
grāmatu kopā!

NĀKAMĀS TIKŠANĀS

reizi mēnesī svētdienā | 14.00-16.00
LNB Teiņa -15+ (M stāvā)

Lūdzu, piesakies dalībai
e-pastā vai telefoniski:
agornatalkubs@gmail.com
+371 26407809

Lasi kopā ar suni. Kanisterapija

Valmieras integrētā bibliotēka

Ogres Centrālā bibliotēka

Madonas novada bibliotēka

Lasi ar suni

Smiltenes bibliotēkas Bērnu apkalpošanas nodaļā bija iespēja tikties ar ukraiņu sunīti Caciņu un viņas saimniekiem. Bērni palasīja sunim priekšā grāmatu, pabaroja ar našķiem un samīļoja!

Aktivitātes tiešsaistē

Veiksmīga sadarbība attālināto nodarbību organizēšanā **Jelgavas pilsētas bibliotēkas bērnu un jauniešu bibliotēkai "Zinītis"** izveidojusies ar **Jelgavas Spīdolas Valsts ģimnāzijas teātra pulciņa** dalībniecēm veidojot "Vāverēna darbnīcas" un "Sniega prieku svētku koncertu", kas tika tiešsaistē pārraidītas vairākām PII.

Jelgavas PII "Ķipari" bērni bija sagatavojuši izrādi "[Ezītis, kam nebija kažociņa](#)", ko varēja vērot ikviens Facebook lietotājs bibliotēkas lapā.

Medijpratība

Ļoti labs materiāls ir [Ceļojums Medijpratībā](#).
Idejas nodarbībām ar bērniem bibliotēkās.

Jau pirmajā nodarbībā ar pirmo klasi lasām :
Tjerī Roberests. Vilks, kurš izvēlās no grāmatas.
Pēc tam pārrunājam, kas varētu izvēlties no
ekrāna datorā.

2. un 3. klasē jau var lasīt un pārrunāt A.
Balžekiene, L. Belēviča. Pilsēt bērziņu ģimene
zaļumos. (Ropažu novada Upesleju
sākumskola)

CEĻOJUMS MEDIJPRATĪBĀ

Idejas nodarbībām ar bērniem bibliotēkās

Medijpratība

Latgales Centrālā bibliotēka veica apjomīgu darbu bibliotekāro stundu pielāgošanā atbilstoši “Skola2030” noteiktajām mācību jomām un caurviju prasmēm. Darbā ar bērniem un jauniešiem īpaša uzmanība bija veltīta medijpratības un informācijpratības uzlabošanai.

Medijpratība un lasīšana?

- kritiskā domāšana
- plaģiāts

Tīmekļseminārs

LNB Bibliotēku attīstības centra ar Kultūras ministrijas atbalstu rīkots tīmekļseminārs "Sākumpunkts medijpratībai – materiāli un metodes darbam ar bērniem un jauniešiem".

Tīmekļsemināra mērķis ir informēt skolu bibliotekārus, publisko bibliotēku darbiniekus un citus interesentus par praktiskiem medijpratības materiāliem un metodēm darbam ar bērniem un jauniešiem. Iedvesmot darbam gan ar ekspertu priekšlasījumiem, gan ar nozares kolēģu iedvesmas stāstiem.

Pieteikuma saite atrodama [Latvijas Bibliotēku portālā](#).

TĪMEKĻSEMINĀRS

SĀKUMPUNKTS MEDIJPRATĪBAI –
MATERIĀLI UN METODES DARBAM
AR BĒRNIEM UN JAUNIEŠIEM*

2022. GADA 27. OKTOBRĪ
PLATFORMĀ ZOOM, 14.00-16.30

TĪMEKĻSEMINĀRA MĒRĶIS
Informēt skolu bibliotekārus, publisko bibliotēku darbiniekus un citus interesentus par praktiskiem medijpratības materiāliem un metodēm darbam ar bērniem un jauniešiem. Iedvesmot darbam gan ar ekspertu priekšlasījumiem, gan ar nozares kolēģu iedvesmas stāstiem.

MĒRĶAUDITORĪJA
Skolu bibliotekāri, pedagogi, izglītotāji, publiskajās bibliotēkās.

MODERĀTORS
Emīls Rotgalvis
LNB Bibliotēku attīstības centra medijpratības nozares eksperts

Klīnta Ločmele
IREX Baltijas Medijpratības programmas Latvijas Universitātē vadītāja

MEDIJPRATĪBAS MĀCĪŠANAS METODES UN PIEMĒRI DIGITĀLAJĀ MĀCĪBU STUNDU PLĀNU KRĀJUMĀ "ESI MEDIJPRATĪGSI" (2022)

Diāna Kraiņeva
Baltijas Mediju izcilības centra padomniece medijpratības jautājumos

INTERAKTĪVI, INTERESANTI, IZGLĪTOJOŠI. MEDIJPRATĪBAS RESURSU APKOPOJUMS

Liene Valdmane
Latvijas Drošāka interneta centra izglītības darba vadītāja

MEDIJPRATĪBA 4+

SKOLU BIBLIOTEKĀRU IEDVESMAS STĀSTI

Jautājumi un atbildes

TĪMEKĻSEMINĀRU ORGANIZĒ
LNB Bibliotēku attīstības centra

amils.rotgalvis@lnb.lv

SEMINĀRA NORĪSI ATBALSTA
Kultūras ministrija

*Organizatori patur tiesības mainīt uzstāšanās kārtību vai arī papildināt programmu

Dalība projektos

Latvijas valsts mežu un Valsts kultūrkapitāla fonda atbalstītās Zemgales kultūras programmas 2020 projekts "[Visi zin'... 100-gadīgā Jelgavas bibliotēka šīs dienas bērnu acīm](#)". Projekta mērķi bija popularizēt bibliotēku un tās lietošanas noteikumus, izveidot animācijas filmu un informēt bērnus un jauniešus par animācijas filmu veidošanas procesu, kā arī iepazīstināt ar animācijas nozarē strādājošiem māksliniekiem.

Projekta ietvaros tika izveidota 7 min. gara animācijas filma "[Visi zin'...jeb zirneklis bibliotēkā](#)" par bibliotēkas lietošanas noteikumiem, kuras tapšanā piedalījās 7–10 gadu vecu bērni.

Sadarbība ar scenāristi, producenti Līgu Gaisu, režisori, animatori Daci Liepu, skatuves runas pedagoģi Māru Liniņu un skaņu režisoru Uģi Vītiņu.

Citi sadarbības piemēri

Sadarbības loka paplašināšanai, Bibliotēku nedēļas ietvaros **Pārlielupes bibliotēkas** vadītāja bibliotekāriem noorganizēja attālinātu tikšanos – sarunu rītu ar **pirmsskolas izglītības iestāžu pedagogiem** "Roku rokā ar bibliotēku", kur bibliotekāri pedagogus iepazīstināja ar bibliotēkas pakalpojumu piedāvājumu, savukārt pedagogi dalījās pieredzē par darbu ar bērniem lasīšanas veicināšanā.

Tiek rīkotas kafijas pauzes, kurās skolu bibliotekārs tiekas ar priekšmetu skolotājiem, lai pārrunātu aktualitātes

Gulbenes novada bibliotēka

Raidieraksts

Lasām un pļāpājam, un atkal lasām, lai pļāpātu par dzīvošanu un domāšanu - jauns raidījums tiem, kas vēl neiet uz darbu.

Katrā raidījumā tā vadītājs – režisors un dramaturgs Lauris Gundars – aicinās uz sarunu kādu bērnu vecumā no 6 līdz 12 gadiem, kurš būs izlasījis divas no raidījuma veidotāju piedāvātajām grāmatām. Sarunas laikā viņš mudinās jauno lasītāju atklāt, kas patika vai nepatika, iepriecināja vai kaitināja grāmatās, ko gribētu mainīt sižeta gaitā. Kā arī aicinās nolasīt kādu grāmatas fragmentu, kas pamato un atklāj viņa domas. Savukārt ar bērnu vecākiem pārrunāsim grāmatu lasīšanas procesu un tradīcijas ģimenē.

Citi sadarbības piemēri

- Publiskās bibliotēkas izstrādā nodarbību plānus izglītības iestādēm
- Projektu ietvotos aicina ilustratorus, grāmatu autorus utt.
- Starptautiski projekti
- Latvijas “Skolas soma”
- Citas atmiņu institūcijas, piemēram, muzeji

Dzimšanas diena bibliotēkā?

Jelgavas pilsētas bērnu un jauniešu bibliotēka "Zinītis" tika izvēlēta kā individuālas ekskursijas vieta bērnu nozīmīgos svētkos – 7. dzimšanas dienā, vārda dienā un kā īpašs vecāku pārsteigums par lasīšanu vasarā.

Jelgavas bērnu un jauniešu bibliotēka "Zinītis"

2021. gada 24. Februāris · 🌐

Šodien Aleksandram paliek 7 gadi. Viņš saņēma no ģimenes neparastu dāvanu - ekskursiju bibliotēkā.
Sirsnīgi sveicam jauno lasītāju!
[#bērniemunjauniešiem](#)

Secinājumi

- Ir jābūt informētiem par bērnu un jauniešu vecumposma raksturojumu
- Publiskās bibliotēkas ļoti aktīvi sadarbojas ar pirmsskolas izglītības iestādēm (gan klātienē, gan attālināti)
- Publiskās bibliotēkas sadarbojas ar tiem skolotājiem, kurus pazīst personīgi
- Skolu bibliotēkas lielāku akcentu liek mācību nodrošināšanai
- Publiskās bibliotēkas un skolu bibliotēkas vieno lasīšanas veicināšanas aktivitātes
- Mazāk tiek īstenota sadarbība ar bērnu un jauniešu centiem, jauniešu organizācijām
- Ideju bankas kā iespēja smelties iedvesmu un idejas
- Pieredzes apmaiņas braucieni
- Meklējiet jaunas sadarbības, sponsorus un atbalstītājus!

Lai izdodas!

Latvijas Nacionālās bibliotēkas

Bibliotēku attīstības centra

Bibliotēku nozares speciāliste **Ilze Kļaviņa** (ilze.klavina@lnb.lv)

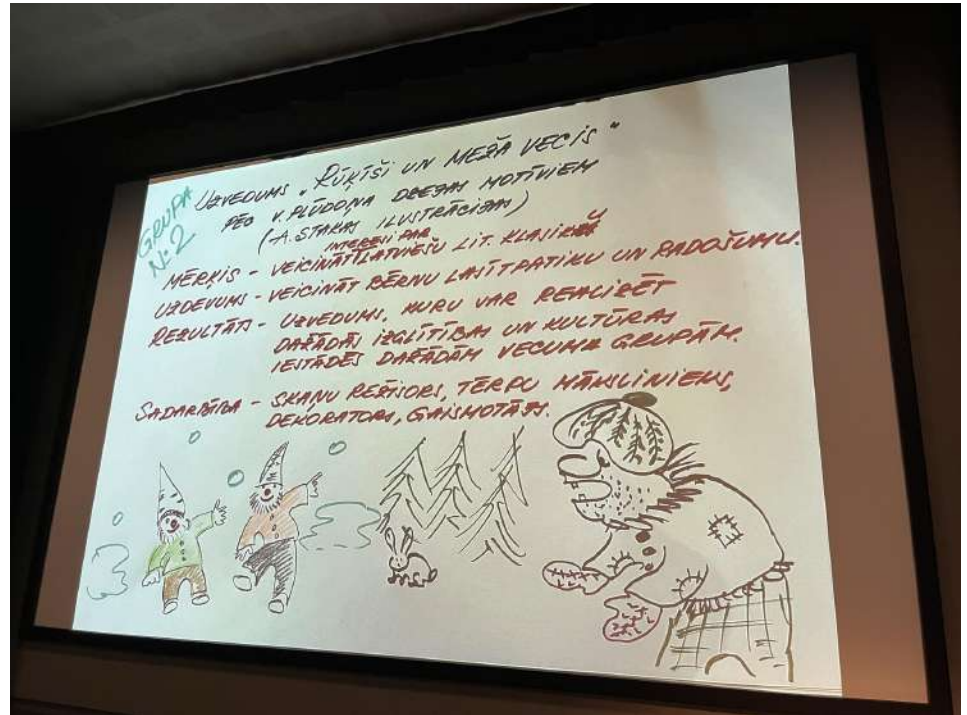
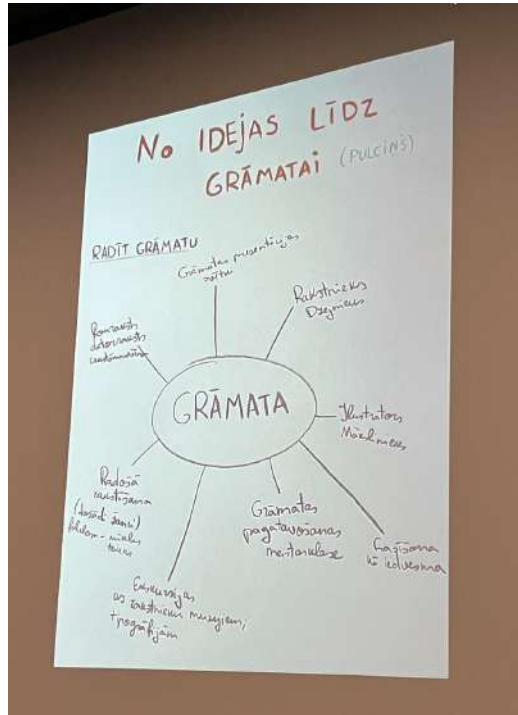
Nozares speciāliste darbā ar bērniem un jauniešiem **Madara Freivalde** (madara.freivalde@lnb.lv)

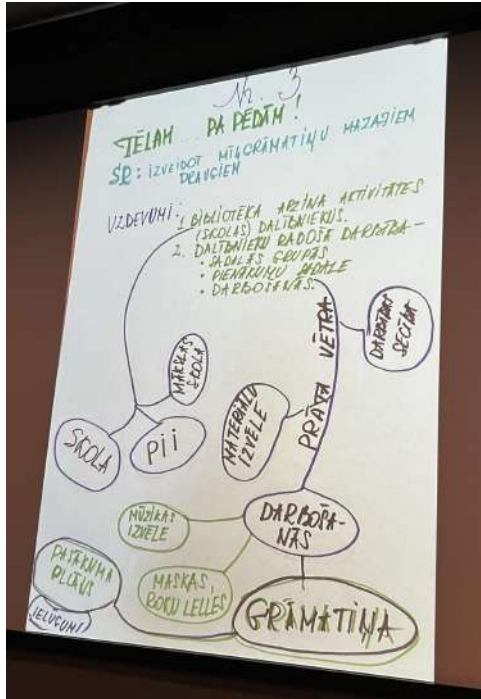
Darbs grupās

Darba grupu rezultāti

Darba grupu rezultāti

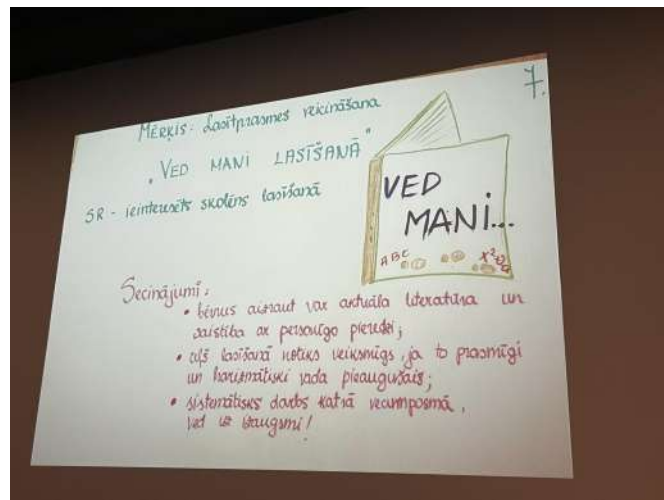
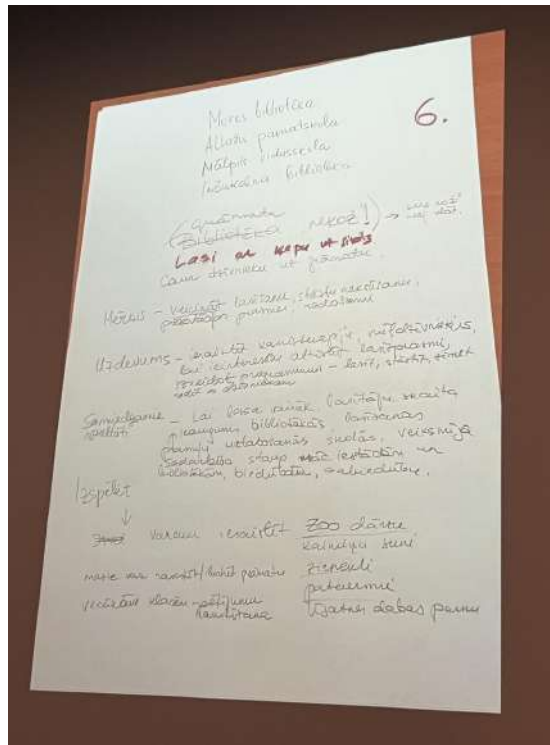
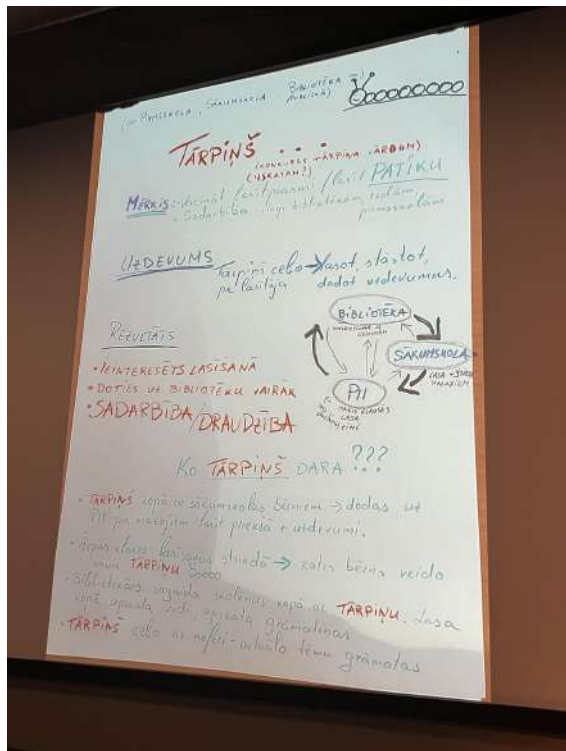
LAPSA LAPSA
 LĀPISA

1. NĒRĒS
 TĒL, KAS VEICĀS IZĀRĀRĀMĀS UN
 INTERĒS PAR ĒCĻĪTĒRĀ

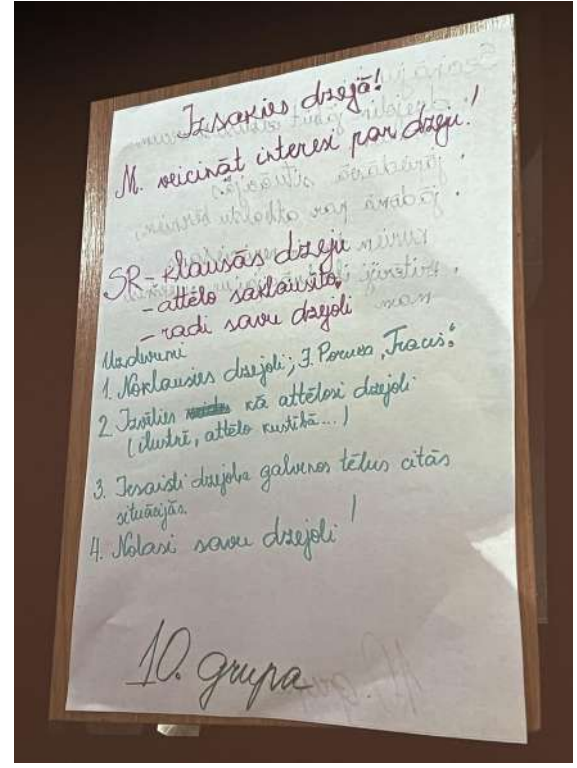
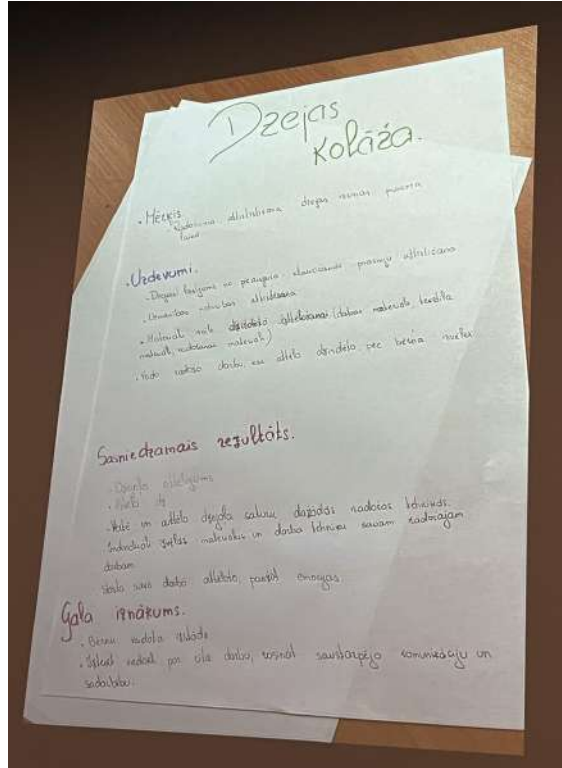
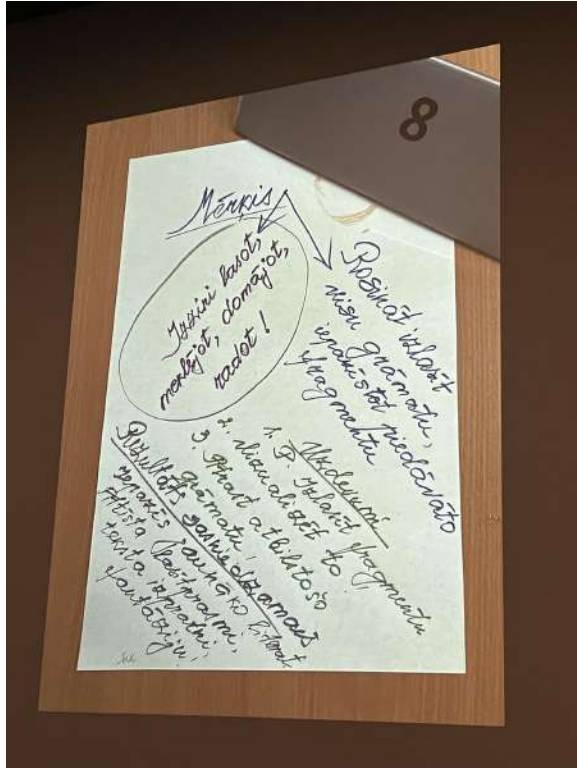
2. IZĒRĒMĀS UN SĀRĪCĒRĀMĀS
 - SĀRĪCĒRĀMĀS PAR SĒJĀS, MAJĀLE,
 UN ĪRĒMĀRĒMĀS (MAJĀRĀMĀS, MAJĀRĀMĀS)
 UN ĪRĒMĀRĒMĀS MAJĀRĀMĀS
 - VEICĀMĀS LĀPĪRĀMĀS, LĀPĪRĀMĀS
 - SĀRĪTĀS LĀPĪRĀMĀS, LĀPĪRĀMĀS
 - VEICĀMĀS CĒJĀS PĀR SĀRĪCĒRĀMĀS
 (LĀPĪRĀMĀS, LĀPĪRĀMĀS)
 - VEICĀMĀS MAJĀRĀMĀS MAJĀRĀMĀS
 - RĒMĀS IZĀRĀRĀMĀS MAJĀRĀMĀS
 - RĒMĀS IZĀRĀRĀMĀS MAJĀRĀMĀS
 - RĒMĀS IZĀRĀRĀMĀS MAJĀRĀMĀS
 - TĒMĀS MAJĀRĀMĀS MAJĀRĀMĀS
 - VEICĀMĀS PĀR LĀPĪRĀMĀS - MAJĀRĀMĀS UN
 MAJĀRĀMĀS MAJĀRĀMĀS - MAJĀRĀMĀS
 MAJĀRĀMĀS MAJĀRĀMĀS

MUNS VISS IZ-DEVĀS !!!

Darba grupu rezultāti

Darba grupu rezultāti

Paldies!

